

AKO SÚ VOLENÍ ČLENOVIA MIESTNYCH ORGÁNOV



Comhshaol, Oidhrecht agus Rialtas Áitiúil
Environment, Heritage and Local Government

1. ŠTRUKTÚRA A ČLENSTVO MIESTNYCH ORGÁNOV

V Írsku je 114 miestnych orgánov s 1 627 volenými členmi:

	POČET ORGÁNOV	CELKOVÝ POČET ČLENOV
Okresné zastupiteľstvá	29	753
Mestské zastupiteľstvá	5	130
Miestne zastupiteľstvá	5	60
Obecné zastupiteľstvá	75	684
Spolu	114	1 627

Okresné zastupiteľstvá zodpovedajú za miestnu správu v 29 administratívnych oblastiach (z nich 26 sú geografické okresy, avšak okres Tipperary a okres Dublin sú rozdelené na dva a tri administratívne okresy).

Mestské zastupiteľstvá zodpovedajú za miestnu správu v mestách Dublin, Cork, Galway, Limerick a Waterford.

Miestne zastupiteľstvá majú určité miestne správne funkcie vo väčších mestách.

Obecné zastupiteľstvá majú obmedzené funkcie v 75 mestách v krajine.

2. OPRÁVNENOSŤ VOLIŤ

Každý občan, ktorý je obyvateľom Írska alebo je trvale bývajúcim v štáte a dosiahol vek 18 rokov a nevzťahujú sa na neho žiadne z nasledujúcich nespôsobilostí, je oprávnený voliť alebo kooptovať členstvo do miestneho zastupiteľstva

Vylúčenia

- člen výboru Európskych spoločenských orgánov;
- člen Európskeho parlamentu;
- sudca, obecný zástupca alebo matrikár (zapisovateľ) súdneho dvora Európskych spoločenských orgánov;
- člen dvora auditorov Európskych spoločenských orgánov;
- člen Dáil Éireann alebo Seanad Éireann;
- sudca alebo hlavný účtovník a generálny auditor stanovený ústavou;
- člen polície (Garda Síochána) alebo profesionálny príslušník ozbrojených síl;

- štátny úradník, ktorému nie je z pohľadu zamestnania výslovne dovoľené byť členom miestneho zastupiteľstva;
- osoba zamestnaná v miestnom zastupiteľstve, ktorá nie je držiteľom triedy, opisu alebo stupňa zamestnania menovaného nariadením, spadajúcim pod odsek 161(1)(b) Zákona o miestom zastupiteľstve 2001;
- osoba vo výkone trestu s odňatím slobody v akomkoľvek rozsahu, prekračujúcom šesť mesiacov, uvaleného súdom podľa príslušnej jurisdikcie štátu;
- osoba, ktorá nespláca akúkoľvek sumu alebo časť akejkoľvek sumy, stanovenej auditorom na účty akéhokoľvek miestneho orgánu;
- osoba porušujúca alebo nespĺňajúca výnos právoplatného rozsudku, nariadenia alebo rozhodnutia súdu podľa platnej jurisdikcie pre platbu splátok, splatných miestnemu orgánu;
- osoba odsúdená za, alebo s právoplatným rozsudkom po žalobe za spáchaný priestupok, v súvislosti s –
 - (i) nečestným alebo nekalým konaním, postihujúcim miestny orgán,
 - (ii) úplatkárstvom,
 - (iii) pôsobiaca po vylúčení pre nespôsobilosť.

3. KTO SA MÔŽE ZÚČASTNIŤ NA MIESTNYCH VOĽBÁCH?

V Írsku je vyše 3 miliónov voličov do miestnych zastupiteľstiev. Každý občan vo veku nad 18 rokov je v zásade oprávnený byť zaregistrovaný ako volič do miestnych zastupiteľských orgánov pre volebnú oblasť, v ktorej normálne býva. Občianstvo nie je požiadavkou na účasť vo voľbách do miestnych zastupiteľstiev. Osoby žijúce v mestských častiach, spravovaných obecnými a mestskými zastupiteľstvami, sú oprávnení zúčastniť sa na voľbách do príslušných okresných, mestských alebo miestnych zastupiteľstiev.

4. ZOZNAM VOLIČOV

Zoznam voličov každý rok zostavuje krajská alebo mestská rada. Každý zaregistrovaný volič je oprávnený zúčastniť sa na voľbách do miestnych zastupiteľstiev. Osoby označené písmenom „L“ oproti ich menám sa môžu zúčastniť iba na voľbách do miestnych orgánov.

Návrh zoznamu sa každoročne zverejňuje 1. novembra a je prístupný verejnosti v knižniciach, poštových úradoch, iných verejných budovách a na internete na webovej stránke krajského alebo mestského zastupiteľstva (rady). Osoba môže podať podnet na opravu návrhu zoznamu do 25. novembra. Podnety posudzuje krajský registrátor (matrikár), na ktorého rozhodnutie možno podať odvolanie na obvodový odvolací súd. Zoznam voličov nadobúda platnosť 15. februára. Osoby, ktoré nie sú v zozname, môžu podať „neskoršie“ žiadosti o zaradenie do dodatku k zoznamu, ktorý je zverejnený deň pred dňom konania volieb. Žiadosť možno podať kedykoľvek, avšak z dôvodov posúdenia pre zaradenie do dodatku zverejneného pri voľbách, musí byť žiadosť okresným/mestským zastupiteľstvom prijatá najneskôr 15 pracovných dní pred dňom konania volieb.

5. PRÍPRAVY VOLIEB

Voliči v zásade volia osobne vo svojom lokálnom volebnom mieste.

Voľby poštou sú dostupné pre príslušníkov Garda Síochána (policajné orgány), členov brannej moci a štátnych zamestnancov (a ich manželky) zúčastňujúcich sa írskych misií v zahraničí, ako aj pre voličov žijúcich doma, ktorí nie sú spôsobilí voliť vo volebnom mieste v dôsledku fyzického ochorenia alebo fyzickej nespôsobilosti a voličov nespôsobilých voliť vo svojom volebnom mieste v dôsledku okolností ich pobytu vo väzení na základe súdneho nariadenia. Osoby zamestnané úradníkom volebnej komisie v deň volieb v inej miestnej volebnej oblasti, než v ktorej sú registrované, môžu požiadať o zápis do zoznamu poštových voličov.

Formulár poštových voličov je taktiež dostupný pre voličov, ktorých zamestnanie im pravdepodobne bráni zúčastniť sa na voľbách v ich lokálnych volebných miestach v deň volieb (vrátane študentov denného štúdia zaregistrovaných doma, ktorí žijú inde z dôvodov navštevovania vzdelávacej inštitúcie v štáte). Za týchto okolností sa hlasovací lístok poštou doručí voličovi domov, ktorý musí preukázať svoju identitu, osvedčenú Garda (políciou) pred označením hlasovacieho lístka a jeho odoslaním poštou úradníkovi volebnej komisie. Osobitné hlasovanie je dostupné pre voličov žijúcich

v nemocnici, ošetrovateľskom dome alebo v podobnej inštitúcii, ktorí nie sú spôsobilí voliť vo volebnom mieste v dôsledku fyzického ochorenia alebo fyzickej nespôsobilosti. Hlasovací lístok sa im prinesie do nemocnice atď. a volia za prítomnosti zvláštneho predsedajúceho úradníka, sprevádzaného políciou (Garda).

Voliči s fyzickými hendikepmi, ktorí majú problémy dostaviť sa do svojej lokálnej volebnej miestnosti môžu byť oprávnení voliť v dostupnejšej miestnosti vo volebnom obvode.

6. KEDY SA KONAJÚ MIESTNE VOLBY?

Voľby do miestnych zastupiteľstiev sa v zásade konajú každých päť rokov v júni. Aktuálny deň volieb, ktorý je rovnaký vo všetkých oblastiach, je pevne stanovený nariadením ministra životného prostredia, dedičstva a miestnej vlády. Minister taktiež stanoví obdobie volieb, ktoré musí trvať minimálne dvanásť hodín v čase medzi 7.00 a 22.30. Avšak v prípade poveternostných alebo dopravných problémov, sa voľby na ostrovoch môžu konať pred dňom volieb a obdobie volieb sa môže skrátiť na štyri hodiny.

7. AKO SÚ VOLBY ORGANIZOVANÉ?

Zodpovednosť za vedenie volieb do každého miestneho zastupiteľstva nesie volebný úradník miestneho zastupiteľstva. Náklady za priebeh volieb znáša miestne zastupiteľstvo.

38 väčších miestnych zastupiteľstiev je rozdelených na dve alebo viaceré miestne volebné oblasti a voľby sa konajú s ohľadom na každú miestnu volebnú oblasť a počet členov rady, určených pre danú oblasť. Voľby sa konajú celkovo v 258 oblastiach.

8. NOMINÁCIA KANDIDÁTOV

Obdobie (týždeň) pre nomináciu kandidátov na účasť v miestnych voľbách je štyri týždne pred dňom konania volieb. Občan sa môže nominovať alebo byť nominovaný voličom do miestnych správnych orgánov, zaregistrovaným v príslušnej oblasti. Občan môže byť nominovaný vo viac ako jednej oblasti. Formulár nominácie kandidáta registrovanej politickej strany musí mať pripojený certifikát politickej príslušnosti. Ak certifikát nie je pripojený, musí byť splnený jeden alebo

niektorý z nasledujúcich postupov pred uplynutím času pre prijímanie nominácií:

- ukončenie zákonných vyhlásení 15 schvaľovateľov, registrovaných ako miestnych voličov v príslušnej volebnej oblasti, ktorí musia byť osvedčení splnomocnencom (komisárom, členom komisie) pre prísažné sľuby, poriadkovým (právnym) splnomocnencom, verejným notárom, členom Garda Síochána alebo vyšším úradníkom registračného orgánu, alebo
- kandidát, alebo ktokoľvek v jeho poverení, zloží u príslušného volebného úradníka zálohu 100 €, v prípade volieb členov okresnej/mestskej rady a 50 €, v prípade obecnej/miestnej rady.

Kandidát musí k nominačnému dokumentu priložiť doklad o straníckej príslušnosti. Ak kandidát nie je príslušníkom strany, musí sa označiť ako „Bez straníckej príslušnosti“ alebo ponechať príslušnú kolónku prázdnu.

Kandidát alebo navrhovateľ zodpovedá za zaistenie, že vyplnený nominačný dokument sa doručí volebnému úradníkovi pred časom uzavretia prijímania nominácií pre konanie volieb.

Volebný úradník musí preveriť platnosť nominačného dokumentu do jednej hodiny od jeho predloženia a môže rozhodnúť o jeho neplatnosti, ak:

- nominačný dokument akéhokoľvek kandidáta nie je správne pripravený alebo nie je podpísaný; alebo
- v prípade nominačného dokumentu kandidáta, ktorý nie je členom politickej strany a ktorý bol zvolený ako nominant prostredníctvom schvaľovateľov a nominačný dokument nie je schválený požadovaným spôsobom.

9. HLASOVANIE

Miestny orgán môže rozhodnúť, či vydá alebo nevydá karty s informáciami o voľbách každému voličovi. Táto karta uvádza dátum konania volieb, čas volieb, číslo voliča v zozname a volebné miesto, kde volič môže voliť. Volebný úradník taktiež poštou odošle hlasovací lístok každému poštovému voličovi a zabezpečí, aby sa hlasovacie lístky dostali k fyzicky nespôsobilým voličom registrovaným v zvláštnom zozname voličov.

Miesta volieb určia okresné/mestské výbory

(zastupiteľstvá). Volebný úradník poskytne volebné miestnosti v každom mieste volieb. Obvykle sa využívajú školy alebo iné verejné budovy. Hlasovanie sa koná v deň volieb pod dohľadom a vedením predsedajúceho úradníka za asistencie volebného tajomníka (sekretára). Kandidát môže byť vo volebnom mieste reprezentovaný agentom, ktorý pomáha pri ochrane proti volebným priestupkom.

10. VOLBY

Pri regulárnych miestnych voľbách sa hlasovanie vedie s použitím systému PR-STV (proporcionálne zastúpenie spôsobom jednoduchého prenosného hlasu).

V deň volieb požiada volič v mieste hlasovania o volebný (hlasovací) lístok uvedením svojho mena a adresy. Volič môže byť požiadaný o predloženie dokladu o identite, v opačnom prípade mu nebude dovolené voliť.

Na identifikačné účely sú prípustné nasledujúce doklady:

- (i) cestovný pas;
- (ii) vodičský preukaz;
- (iii) identifikačná karta zamestnanca, obsahujúca fotografiu;
- (iv) študentský preukaz, vydaný vzdelávacou inštitúciou a obsahujúci fotografiu;
- (v) cestovný doklad, obsahujúci meno a fotografiu;
- (vi) vkladná alebo sporiteľná knižka alebo knižka úverovej jednoty, obsahujúca adresu vo volebnom obvode alebo volebnej oblasti;
- (vii) karta o prechodnom pobyte;
- (viii) karta národného imigračného úradu polície (Garda);
- (ix) šeková knižka;
- (x) šeková karta;
- (xi) kreditná karta;
- (xii) rodný list;
- (xiii) sobášny list.

Položky (ix) až (xiii) musia byť doplnené ďalším dokladom, uvádzajúcim adresu držiteľa vo volebnej oblasti.

Položky (vii) a (viii) sú identifikačné doklady,

akceptovateľné iba pre miestne voľby.

Kde je predsedajúci úradník spokojný s identitou voliča, hlasovací lístok sa opečiatkuje úradnou značkou a odovzdá sa voličovi.

Volič hlasuje tajne v hlasovacej kabíne. Mená kandidátov sú na hlasovacom lístku uvedené v abecednom poradí, spolu s ich fotografiou, politickou príslušnosťou a logom strany, ak existuje. Volič písomne vyznačí poradie svojej voľby 1 oproti menu svojej prvej voľby, 2 oproti menu svojej druhej voľby, 3 oproti menu svojej tretej voľby atď. Týmto spôsobom volič inštruuje volebného úradníka na prenesenie hlasu kandidátovi druhej voľby, ak je kandidát prvej voľby zvolený alebo vyradený. Ak rovnaká situácia platí pre druhú voľbu, hlas sa môže preniesť na tretiu voľbu atď. Volič poskladá hlasovací lístok, aby ukryl čo bolo vyznačené a vloží ho do zapečatenej volebnej urny. Občan môže pri voľbách hlasovať iba raz.

Občania so zrakovými problémami alebo fyzickým postihnutím alebo občan s problematickou gramotnosťou môžu požiadať o pomoc predsedajúceho úradníka alebo sprievodcu.

Predsedajúci úradník môže nariadiť zadržanie každej osoby, podozrivej z dopustenia sa volebného priestupku.

11. SČÍTANIE

Príprava sčítania

Všetky hlasovacie (volebné) urny sa prenesú na centrálné sčítacie miesto pre každý miestny orgán. Agentom kandidátov je dovolená účasť v sčítavacom mieste na dohľad nad procesom sčítavania. Pred začatím sčítania hlasov sa, za prítomnosti agentov kandidátov, otvoria obálky obsahujúce hlasovacie lístky poštových a zvláštnych voličov a tieto hlasovacie lístky sa pripoja k ostatným hlasovacím lístkom volebného obvodu.

Sčítanie sa začne o 9.00 nasledujúci deň po dni konania volieb. Každá hlasovacia urna sa otvorí a skontroluje sa počet hlasovacích lístkov s výsledkom priebehu volieb, ktorý zabezpečí každý predsedajúci úradník. Hlasovacie lístky sa potom dôkladne premiešajú a roztriedia podľa prvých preferencií, zaznamenaných pre každého kandidáta, pričom sa vyradia neplatné lístky.

Kvóta

Kvóta je minimálny počet hlasov, potrebných pre zaručenie zvolenia kandidáta. Stanovuje sa vydelením celkového počtu platných hlasovacích lístkov počtom obsadzovaných kresiel plus jeden navyše a pridaním jedného k výsledku. Čiže, ak bol počet platných lístkov 40 000 a obsadzujú sa 4 kreslá, kvóta bude 8 001, t. j. +1. Z uvedeného vyplýva, že v tomto príklade by pravdepodobne iba štyria kandidáti (počet zvolených) mohli dosiahnuť kvótu.

Presun nadpočetných hlasov

Po ukončení prvého sčítania je každý kandidát, ktorý dosiahol počet hlasov rovný alebo väčší ako kvóta, považovaný za zvoleného. Ak kandidát dosiahne viac ako stanovuje kvóta, nadpočetné hlasy sa proporcionálne presunú ostatným kandidátom nasledujúcim spôsobom. Ak sú všetky hlasy kandidáta hlasy prvej voľby, všetky hlasovacie lístky sa roztriedia do osobitných balíkov podľa ich nasledujúcej preferencie. Osobitný balík sa vytvorí z nepresunuteľných lístkov (lístkov, z ktorých nie je zrejma efektívna nasledujúca preferencia). Ak je nadpočet rovný alebo väčší ako počet presunuteľných hlasov, každý zvyšujúci kandidát obdrží všetky hlasy z príslušného balíka presunuteľných hlasov. Ak je nadpočet menší ako počet presunuteľných hlasov, každý zvyšujúci kandidát obdrží z príslušného balíka presunuteľných lístkov počet hlasov, vypočítaný nasledujúcim spôsobom:

Nadpočet x počet lístkov v balíku

Celkový počet presunuteľných lístkov

Ak nadpočet pochádza z presunutých lístkov, v balíku sa preskúmajú iba lístky, ktoré sa presunuli k danému kandidátovi a tento balík sa potom spracuje rovnakým spôsobom ako nadpočet pozostávajúci z hlasov prvej voľby. Ak kvótu presahujú dvaja alebo viacerí kandidáti, najprv sa rozdeľuje väčší nadpočet.

Vylúčenie kandidáta

Ak žiadny kandidát nemá nadpočet alebo nadpočet nepostačuje na zvolenie niektorého zo zvyšujúcich kandidátov alebo závažne ovplyvní postup sčítavania, najnižší zo zvyšujúcich kandidátov sa vylúči a lístky sa presunú zvyšujúcim kandidátom podľa ďalšej vyznačenej preferencie. Ak sa hlasovací lístok presunie a druhá na ňom uvedená preferencia prináleží práve zvolenému

alebo vylúčenému kandidátovi, hlas prejde do tretej voľby atď.

Ukončenie sčítania

Sčítanie pokračuje, kým sa neobsadia všetky kreslá. Ak je počet kresiel zvyšujúcich na obsadenie rovný počtu stále spracúvaných kandidátov, títo zvyšujúci kandidáti sa vyhlásia za zvolených bez dosiahnutia kvóty.

Prepočítanie hlasov

Volebný úradník môže prepočítať všetky alebo ktorýkoľvek z hlasovacích lístkov, v ktorejkoľvek fáze sčítavania. Kandidát alebo volebný agent kandidáta je oprávnený požiadať o prepočítanie lístkov pri určitom sčítavaní alebo požiadať o celkové prepočítanie hlasov vo všetkých balíkoch s hlasovacími lístkami. Poradie (usporiadanie) lístkov sa pri prepočítavaní nesmie narušiť. Pri zistení významnej chyby sa lístky musia sčítať nanovo od miesta, kde sa vyskytla chyba.

12. VÝSLEDKY VOLIEB

Po skončení sčítania volebný úradník verejne vyhlási výsledky volieb a mená zvolených členov odovzdá príslušnému miestnemu orgánu.

Ak bol kandidát zvolený ako člen vo viac ako jednej volebnej oblasti, musí do troch dní od dňa verejného vyhlásenia výsledkov písomne vyhlásiť, ktorú oblasť chce zastupovať. Vyplývajúce voľné miesta sa spracúvajú ako príležitostné voľné miesta.

13. PODNET NA SÚD

Každý občan vo veku 18 rokov alebo viac môže požiadať o prešetrenie miestnych volieb formou podania podnetu na obvodový súd do 28 dní od dňa vyhlásenia výsledkov. Požiadavka o prešetrenie volieb sa môže zakladať na nedostatočnej spôsobilosti, prekážky alebo narušenia inou prekážkou znemožňujúcou vedenie volieb, alebo omylu alebo inej nezrovnalosti. Pri prerokovávaní podaného podnetu na priebeh volieb musí obvodový súd určiť správny výsledok volieb a na tento účel môže nariadiť prepočítanie hlasov. Súd môže vyhlásiť celé voľby alebo časť volieb vo volebnom obvode za neplatné a v takomto prípade sa musia uskutočniť nové voľby na doplnenie prázdnych kresiel.

14. PREDSEDA/STAROSTA

Miestne orgány spomedzi svojich členov každoročne volia predsedu, Cathaoirleach, alebo starostu (primátora, v prípade mestskej rady Dublinu a Corku). Predseda vedie všetky porady rady.

15. PRÍLEŽITOSTNÉ VOLNÉ MIESTA

Príležitostné voľné miesta, ktoré vzniknú v členstve zvolených miestnych orgánov sa dopĺňajú kooptovaním príslušným orgánom. Kooptovaný člen získava kreslo do najbližších volieb za rovnakých podmienok ako zvolení členovia rady.

16. VÝDAVKY A DARY

Zákon o miestnych voľbách (vykazovanie darov a výdavkov) z roku 1999 v platnom znení upravuje otázku výdavkov a darov pri miestnych voľbách.

17. VOLEBNÉ PRÁVO MIESTNYCH VOLIEB

Právo upravujúce voľby do miestnych orgánov je obsiahnuté hlavne v nasledujúcich zákonných ustanoveniach:

- v zákone o miestnych voľbách (podnety a vylúčenie pre nespôsobilosť) z roku 1974
- vo volebnom zákone z roku 1992
- vo vyhláškach o miestnych voľbách z roku 1995
- vo volebnom zákone (dodatku) z roku 1996
- vo volebnom zákone z roku 1997
- v zákone o miestnej správe z roku 1998
- v zákone o miestnych voľbách (vykazovanie darov a výdavkov) z roku 1999
- vo volebnom zákone (dodatku) z roku 2001
- v zákone o miestnej správe z roku 2001
- v zákone o miestnej správe (č. 2) z roku 2003
- vo volebnom zákone (dodatku) z roku 2004
- vo volebnom zákone (dodatku) z roku 2006
- vo volebnom zákone (dodatku) z roku 2009

Tieto zákony možno zakúpiť v predajni vládnych publikácií, Government Publications Sale Office, Sun Alliance House, Molesworth Street, Dublin 2. (Telefón: 01-6793515).

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA,
DEDIČSTVA A MIESTNEJ VLÁDY**

Február 2009.



Comhshaol, Oidhreacht agus Rialtas Áitiúil
Environment, Heritage and Local Government



PRINTED ON
RECYCLED PAPER

HOW MEMBERS OF LOCAL AUTHORITIES ARE ELECTED
- Slovak Edition 2009